Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2029

Kunnanhallitus 13.10.2026 § 141

Kunnanhallitus hyväksyi 16.6.2026 vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaohjeet. Valmistelun pohjaksi asetettiin 6,5 miljoonan euron toimintakatekehys. Ohjeen mukaan toimintakatteen eli käyttötalouden nettomenojen kasvu saa olla enintään 0,7 prosenttia vuoden 2026 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kehyksen mukainen talousarvio muodostui alustavasti 0,3 milj. euroa alijäämäiseksi.

Lautakuntien on tullut antaa talousarvioesityksensä 25.9.2026 mennessä. Lautakuntien esityksen mukainen toimintakate on 6,53 milj. euroa, mikä on 73 000 euroa kunnanhallituksen asettamaa toimintakatekehystä suurempi.

Toimialojen esityksiin sisältyy myös taloutta parantavia toimia. Näitä ovat muun muassa opetuksen tuntikehysten tarkistukset, henkilöstörakenteeseen tehtävät muutokset, kiinteistöjen käytön tehostaminen, hoidettavien alueiden vähentäminen sekä palvelujen järjestämistapojen uudelleenarviointi. Toimenpiteet eivät kuitenkaan tässä vaiheessa kokonaisuutena riitä kattamaan palkkaratkaisuista, palvelujen ostoista, työllisyyden hoidosta sekä tulopohjan muutoksista aiheutuvaa kustannuspainetta.

Viimeisimpien verorahoitusennusteiden perusteella verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) on kokonaisuutena muodostumassa hieman laadintaohjeen mukaista arviota suuremmaksi. Lautakuntien esitysten ja päivitettyjen verorahoitusarvioiden perusteella muodostuva tuloslaskelma on 0,25 milj. euroa alijäämäinen ja 54 000 euroa laadintaohjeen mukaista tavoitetta parempi. Verotulo- ja valtionosuusarviot tarkistetaan vielä valmistelun edetessä.

Lautakuntien esitysten perusteella taloudessa on kokonaisuutena edelleen noin 0,2 milj. euron tasapainotustarve tulevina vuosina. Tasapainotusmahdollisuuksia on arvioitava siten, että palvelujen saatavuus ja kuntastrategian keskeisten tavoitteiden toteutuminen voidaan samalla turvata.

Kunnanjohtajan talousarvioesityksen käsittely kunnanhallituksessa aloitetaan 17.11.2026 kokouksessa.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä **kunnanjohtaja Mikko Airaksinen**

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi vuoden 2027 talousarvion valmistelutilanteen ja käy evästyskeskustelun talousarvion jatkovalmistelusta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Kunnanhallitus 03.11.2026 § 155

Lautakuntavaiheen jälkeen talousarvio on 246 000 euroa alijäämäinen. Kunnanjohtajan alustavaan tasapainotusesitykseen on toimialajohtajien kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta sisällytetty tarkistuksia, joiden yhteisvaikutus toimintakatteeseen on 90 000 euroa. Esitetyillä muutoksilla toimintakatteen kasvu vuoden 2026 alkuperäiseen talousarvioon nähden on 0,4 %. Esitys on laadintaohjeessa asetetun raamin sisällä. Käyttötalouden esitettävien sopeutustoimien lisäksi valtionosuustuloa on tarkistettu uusimpien laskelmien pohjalta 80 000 ylöspäin.

Esitetyillä muutoksilla vuoden 2027 talousarvio muodostuisi noin 76 000 euroa alijäämäiseksi eli 224 000 euroa laadintaohjeiden mukaista tavoitetta paremmaksi. Alustavien lukujen perusteella taloussuunnitelmavuosi 2028 on muodostumassa 153 000 euroa ja vuosi 2029 vastaavasti 57 000 euroa alijäämäiseksi.

Talousarvioesitykseen ei toistaiseksi sisälly talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden uudelleenjärjestelystä vuodelle 2027 aiheutuvia kustannuksia, sillä niitä on mahdotonta arvioida tässä vaiheessa, kun toteutustapa on vielä avoin. Tarvittava määräraha huomioidaan ensi vuoden talousarviomuutoksissa, kun toteutustapa ja kustannukset ovat tiedossa.

Esityslistan oheismateriaalina on lautakuntien talousarvioesitysten ja edellä esitettyjen alustavien tarkistusten ja talouden sopeutustoimien perusteella muodostuva tuloslaskelmaennuste vuodelle 2027.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä **kunnanjohtaja Mikko Airaksinen**

Päätösehdotus

Kunnanhallitus

- päättää merkitä tiedoksi kunnanjohtajan esityksen toimintamenojen sekä valtionosuuksien tarkistuksesta vuoden 2027 talousarvioon sekä

- käy evästyskeskustelun talousarvion jatkovalmistelusta

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano

Kunnanhallitus 17.11.2026

98/02.02.00/2026

Kunnanjohtajan talousarvioesitykseen on tehty tarkistuksia, jotka parantavat vuoden 2027 talousarvion toimintakatetta 90 000 eurolla. Valtionosuuksiin ja rahoitustuottoihin tehdyt tarkistukset huomioiden esityksen vuosikate on 175 000 euroa lautakuntavaiheen esitystä parempi. Vuosikate on noin 517 000 euroa ja tilikauden tulos noin 88 000 euroa alijäämäinen.

Kunnanjohtajan vuoden 2027 talousarvioehdotuksen mukaan käyttötalouden menot ovat noin 8 427 000 euroa ja tulot noin 1 969 000 euroa. Toimintamenot ovat noin 164 000 euroa eli 2,0 % suuremmat kuin vuoden 2026 muutetussa talousarviossa. Toimintatuotot ovat noin 468 000 euroa eli 19,2 % pienemmät kuin vuoden 2026 muutetussa talousarviossa. Toimintatuottojen laskua selittävät erityisesti vuoden 2026 kertaluonteiset tuotot.

Toimintajäämä eli toimintakate on ehdotuksen mukaan noin 6 458 000 euroa. Nettomenot kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna noin 632 000 euroa eli 10,85 %. Kasvusta 74,0 %: selittyy toimintatuottojen vähentymisellä.

Talousarvioehdotus suunnitelmavuodet mukaan lukien on laadittu voimassa olevien veroprosenttien mukaisilla verotuloarvioilla. Tuloveroprosenttiin ja kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2027.

Verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan 5 200 000 euroa. Kunnallisveron määräksi arvioidaan 4 050 000 euroa, kiinteistöveroksi 600 000 euroa ja yhteisöverotulojen osuudeksi 550 000 euroa. Verotulot kasvavat vuoden 2026 muutettuun talousarvioon verrattuna 235 000 euroa eli 4,7 %.

Valtionosuudet on arvioitu Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennakkolaskelmien perusteella. Valtionosuuksien määräksi talousarvioehdotuksessa on merkitty 1 880 000 euroa, mikä on noin 20 000 euroa eli 1,1 % enemmän kuin vuoden 2026 muutetussa talousarviossa.

Talouden tasapainon vähimmäistason tavoitemittari on, että vuosikate riittää kattamaan suunnitelman mukaiset poistot. Tavoite ei vielä toteudu vuonna 2027. Talousarvioehdotuksen mukaan vuosikate on noin 517 000 euroa ja kattaa 85,4 % suunnitelman mukaisista poistoista. Tilikauden tulos on poistojen jälkeen noin 88 000 euroa alijäämäinen.

Myös taloussuunnitelmavuodet 2028 ja 2029 ovat arvion mukaan alijäämäisiä. Vuoden 2028 alijäämä on noin 165 000 euroa ja vuoden 2029 noin 70 000 euroa. Talouden tasapainottaminen edellyttää edelleen tulopohjan vahvistamista, menokehityksen hallintaa ja investointien huolellista priorisointia.

Vuoden 2027 investointimenojen kokonaismäärä on 375 000 euroa. Merkittävimmät investointivaraukset ovat 70 000 euroa vesiverkoston ja 70 000 euroa viemäriverkoston korjauksiin. Vesilaitosinvestointeihin on varattu yhteensä 160 000 euroa, talonrakennusinvestointeihin 105 000 euroa, tie- ja ympäristörakentamiseen 60 000 euroa sekä kalustohankintoihin 50 000 euroa. Vuosien 2027–2029 investointimenot ovat yhteensä 695 000 euroa.

Talousarvioehdotukseen sisältyy lainanottoa 833 000 euroa. Lainanlyhennykset ovat 975 000 euroa, joten lainakanta pienenee vuoden aikana 142 000 euroa.

Talousarvioehdotuksen mukaan lainamäärä vuoden 2027 lopussa on noin 4,8 milj. euroa. Kunnan velkamäärä on alentunut selvästi viime vuosien korkeimmalta tasolta, mutta talouden tasapainottaminen ja velkamäärän hallinta edellyttävät edelleen investointien huolellista priorisointia.

Valmistelija Mikko Airaksinen

Esittelijä **kunnanjohtaja Mikko Airaksinen**

Päätösehdotus

Kunnanhallitus aloittaa vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028 - 2029 taloussuunnitelman käsittelyn liitteenä olevan kunnanjohtajan esityksen pohjalta.

Päätös

Täytäntöönpano